

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 40 (1801)

2022. gada 13. oktobrī

Gripa un citas elpceļu infekcijas 2022.–2023. gada sezonā

Saturs

KOPSAVILKUMS PAR 2022. GADA 40. NEDĒĻU	1
GRIPA UN CITAS ELPCEĻU INFEKCIJAS AMBULATORAJĀS IESTĀDĒS	2
STACIONĒTIE PACIENTI GRIPAS GADĪJUMOS.....	3
VISPĀRĒJĀS UN PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU APMEKLĒJUMS.....	3
GRIPAS IZRAISĪTIE NĀVES GADĪJUMI.....	3
VIRUSOLOĢIJAS DATI.....	4
PVO EIROPAS REĢIONA GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA	4
PAR GRIPAS MONITORINGU	6

KOPSAVILKUMS PAR 2022. GADA 40. NEDĒĻU

2022. gada 40. nedēļā saņemts viens ziņojums par pacientu ar klīniskiem gripas simptomiem Jelgavas novadā 15-64 vecuma grupā.

2022. gada 40. nedēļā informācija saņemta no 41 ģimenes ārstu prakses (ĢĀP). No kopējā vērsušos pacientu skaita 26 % bija pacienti ar elpceļu infekcijām. Ar AA EI simptomiem kopā bija vērsušies 1 405 pacienti jeb vidēji 1899,2 uz 100 000 iedzīvotājiem. Kā rāda monitoringa dati, aizvadītajā nedēļā AA EI aktivitāte atbilst starpsezonu līmenim, kaut gan iepriekšējā nedēļā ar akūtu augšējo elpceļu infekciju simptomiem ārstniecības iestādēs bija vērsušies par 37,7% vairāk pacienti, nekā pagājušās sezonas 40. nedēļā. 45 pacientiem tika konstatēta pneimonija (60,8 uz 100 000 iedz.), kas ir vairāk nekā 2021. gada 40. nedēļā (40,0 uz 100 000 iedz.).

SIA "Rēzeknes slimnīca" ziņojusi par vienu stacionētu gripas gadījumu, kas apstiprināts ar eksprestestu. Citas stacionārās ārstniecības iestādes par hospitalizētiem pacientiem gripas un gripas pneimonijas gadījumos nav ziņojušas. Kopā saņemti 112 ziņojumi par hospitalizētiem pacientiem ar Covid-19.

VSIA "Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcā" dati tiek analizēti cita griezumā, kur gripa, Covid-19 un respiratori sincitāla vīrusa infekcija (RSV) ir apvienotas zem SARI uzraudzības un ziņošana notiek izmantojot Stacionāro ārstniecības iestāžu resursu informācijas sistēmu (SAIRIS). Saskaņā ar SAIRIS datiem PSKUS 40. nedēļā kopā stacionēti 924 pacienti, no kuriem 14 (1,5%) bija noteikta diagnoze - smagā akūtā elpceļu infekcija (SARI), no kuriem viens pacients tika ievietots Intensīvās terapijas nodaļā (ITN). 13 pacienti tika testēti uz SARS-CoV-2 vīrusu, no kuriem 8 (61,5%) bija pozitīvi un 4 pacienti tika testēti uz gripu, visos gadījumos analīzes uzrādīja negatīvu rezultātu. Kā arī reģistrēts viens nāves gadījums pacientam ar SARI vecuma grupā virs 65 gadiem.

Vispārējās izglītības iestādes apmeklēja vidēji 89,1% skolēnu, kas ir zemāk par vidējiem rādītājiem atbilstošā laika periodā, un pirmsskolas iestādes apmeklēja vidēji 65,5% reģistrēto bērnu. Savukārt no Rīgas reģiona izglītības iestādēm 40. nedēļā neizdevās apkopot informāciju par apmeklējumu.

Viruologijas dati

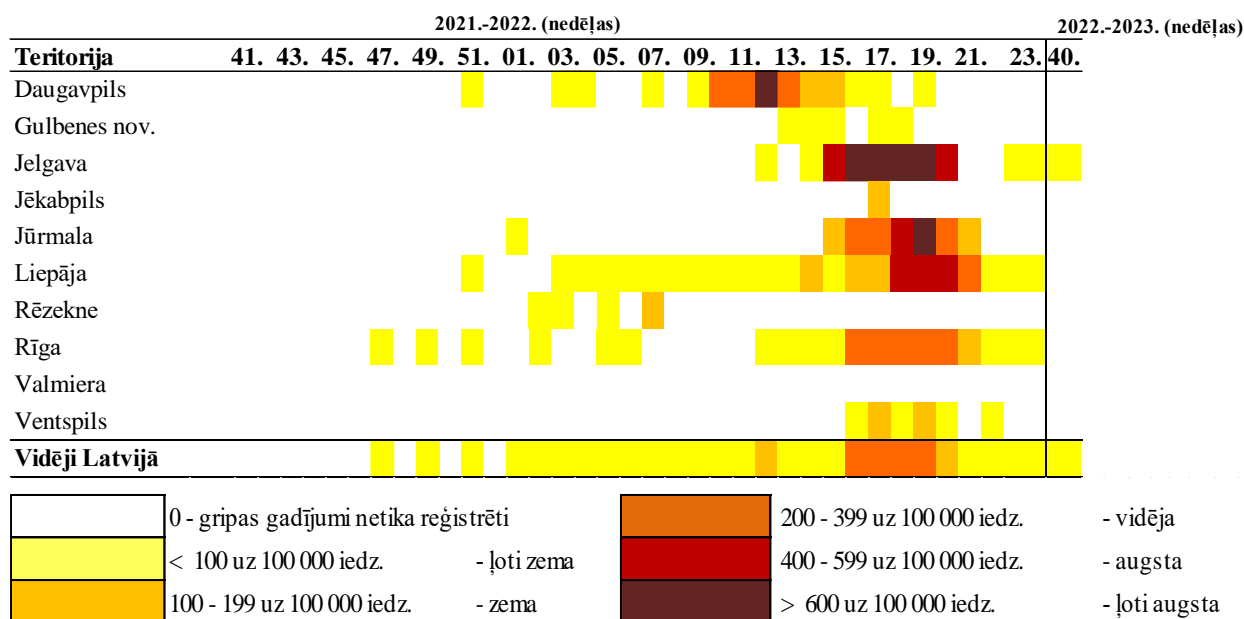
SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijā (NMRL) 2022. gada 40. nedēļā izmeklēti 27 pacientu klīniskie paraugi. Gripas vīrusi nav noteikti. 22 gadījumos konstatēti šādi elpceļu vīrusi: rinovīrusi (10), adenovīrusi (3), respiratori sincitiālie vīrusi (RSV) (2), bokavīrusi (2), paragripas III tipa vīruss (1), paragripas I tipa vīruss (1), sezonālie koronavīrusi (1) un enterovīrusi (2).

40. nedēļā Latvija laboratoriski apstiprināti 6 719 Covid-19 gadījumi, kas par 14% mazāk nekā 39. nedēļā. SARS-CoV-2 pozitīvo paraugu īpatsvars ir bijis 23,9%, kas par 2,4% mazāks nekā 39. nedēļā.

GRIPA UN CITAS ELPCEĻU INFEKCIJAS AMBULATORAJĀS IESTĀDĒS

Gripas intensitāte administratīvajās teritorijās 2021.–2022. un 2022.–2023. gada sezonā

2022. gada 40. nedēļā par klīniski apstiprinātu gripas gadījumu ziņoja ģimenes ārstu prakse no Jelgavas. Iepriekšējā 2021.–2022. gada sezonā netika ziņots par klīniski apstiprinātiem gripas gadījumiem atsevišķās administratīvajās teritorijās 40. nedēļā.

Gripas intensitāte 2022.–2023. gada un iepriekšējās sezonās

Tāpat kā pagājušo sezonu attiecīgajā laika periodā Latvijā gripas aktivitāte ir ļoti zema. Vidējā gripas izplatības intensitāte 2022.gada 40. nedēļā – 1,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

Akūtas augšējo elpceļu infekcijas 2022.–2023. gada un iepriekšējās sezonās

2022. gada 40. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AA EI gadījumos, salīdzinot ar 40. nedēļu iepriekšējā sezonā un pēdējo piecu gadu vidējiem rādītājiem, bija ievērojami augstāka. Ar AA EI simptomiem kopā bija vērsušies 1 405 pacienti jeb vidēji 1899,2 uz 100 000 iedzīvotājiem (iepriekšējā sezonā - 1458,7 gadījumi uz 100 000).

Pneimonijas 2022.–2023. gada un iepriekšējās sezonās

Pneimoniju gadījumos ambulatorajās iestādēs 40. nedēļā vērsušies 45 pacienti jeb 60,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem, kas ir ievērojami vairāk nekā pērn (iepriekšēja sezonā - 40,0 uz 100 000).

STACIONĒTIE PACIENTI GRIPAS GADĪJUMOS

Stacionētie pacienti 2021.–2022. gada un iepriekšējās sezonās

SIA "Rēzeknes slimnīca" ziņojusi par vienu stacionētu gripas gadījumu, kas apstiprināts ar eksprestestu. Citas stacionārās ārstniecības iestādes par hospitalizētiem pacientiem gripas un gripas pneimonijas gadījumos nav ziņojušas. Kopā saņemti 112 ziņojumi par hospitalizētiem pacientiem ar Covid-19.

2021.-2022. gada sezonā monitoringā iekļautajās 9 slimnīcās tika hospitalizēts 521 pacients: 508 (97,5%) pacienti ar *gripu* un 13 (2,5%) pacienti ar *gripas izraisītu pneimoniju*.

VSIA "Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcā" dati tiek analizēti cita griezumā, kur gripa, Covid-19 un RSV infekcijas ir apvienotas zem SARI uzraudzības. 40. nedēļā kopā stacionēti 924 pacienti, no kuriem 14 (1,5%) bija ar smagām akūtām elpceļu infekcijām (SARI), no kuriem viens pacients tika ievietots Intensīvās terapijas nodaļā (ITN). 13 pacienti tika testēti uz SARS-CoV-2, no kuriem 8 (61,5%) bija pozitīvi un 4 pacienti tika testēti uz gripu, visos gadījumos analīzes uzrādīja negatīvu rezultātu. Kā arī reģistrēts viens nāves gadījums pacientam ar SARI vecuma grupā virs 65 gadiem.

PSKUS Monitoringa indikators	03.10.-09.10.				Kopā	%
	Vecums					
	0 - 4	5 - 14	15 - 64	65 un >		
Stacionēto skaits, t.sk. :	6	2	460	456	924	x
Kopā stacionēti pacienti ar SARI , t.sk.:	0	0	6	8	14	1,5
tiek ārstēti ITN	0	0	1	0	1	7,1
miruši	0	0	0	1	1	7,1

VISPĀRĒJĀS UN PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU APMEKLĒJUMS

Vispārējās izglītības iestādes 40. nedēļā (ceturtdien) apmeklēja vidēji 89,1% skolēnu, kas ir zemāk par vidējiem rādītājiem atbilstošā laika periodā, un pirmsskolas iestādes apmeklēja vidēji 65,5% reģistrēto bērnu. Savukārt no Rīgas reģiona izglītības iestādēm 40. nedēļā neizdevās apkopot informāciju par apmeklējumu.

GRIPAS IZRAISĪTIE NĀVES GADĪJUMI

2022. gada 40. nedēļā paziņojumi par nāves gadījumiem pacientiem ar apstiprinātu gripu vai ar aizdomām par gripas infekciju nav saņemti.

2021.–2022. gada sezonā Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC) apkopojis informāciju par 12 letāliem gadījumiem (dati papildināti no SPKC Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāzes, kur "Medicīnas apliecība par nāves cēloni" diagnoze *gripa* (SSK kods J10–J11) bija norādīta kā viens no nāves cēloņiem). Pieciem gadījumiem diagnoze *gripa* ir norādīta

kā pamatcēlonis un septiņiem nāves gadījumiem *gripa* viens no nāves cēloņiem, bet pamatcēlonis bija cits. Lielākais īpatsvars mirušo vidū bija pacienti vecumā virs 70 gadiem – 10 jeb 83,3%.

VIRUSOLOĢIJAS DATI

SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijā (NMRL) 2022. gada 40. nedēļā izmeklēti 27 pacientu klīniskie paraugi. Gripas vīrusi nav noteikti. 22 gadījumos konstatēti šādi elpceļu vīrusi: rinovīrusi (10), adenovīrusi (3), respiratori sincitiālie vīrusi (RSV) (2), bokavīrusi (2), paragripas III tipa vīruss (1), paragripas I tipa vīruss (1), sezonālie koronavīrusi (1) un enterovīrusi (2).

40. nedēļā Latvija laboratoriski apstiprināti 6 719 Covid-19 gadījumi, kas par 14% mazāk nekā 39. nedēļā. SARS-CoV-2 pozitīvo paraugu īpatsvars ir bijis 23,9%, kas par 2,4% mazāks nekā 39. nedēļā.

PVO EIROPAS REĢIONA GRIPAS UZRAUDZĪBAS TĪKLA INFORMĀCIJA

Eiropas gripas uzraudzības tīkla Flu News Europe ziņojums ¹

- Gripas aktivitāte saglabājās zema, kas atbilst starpsezonu līmenim.
- Desmit valstis ziņoja par sporādisku aktivitāti un Malta ziņoja par vietējo ģeogrāfisko aktivitāti.
- Neviena valsts nav ziņojusi par vidēju gripas aktivitātes intensitāti.

Pasaules veselības organizācijas Globāla gripas uzraudzības tīkla 2022. gada 3. oktobra 429. ziņojums ²

Valstīm ir ieteicams uzraudzīt gripas un SARS-CoV-2 vīrusu kopcirkulāciju. Valstis tiek mudināti uzlabot integrēto uzraudzību un pastiprināt savu gripas vakcinācijas kampaņu, lai novērstu smagas slimības un ar gripu saistītu hospitalizāciju. Ārstiem diferenciāldiagnozē jāņem vērā gripa, jo īpaši augsta riska grupām attiecībā uz gripu, un jāpārbauda un jāārstē saskaņā ar valsts vadlīnijām.

- Pasaulē gripas aktivitāte saglabājās zema, pārsvarā tika konstatēti *A(H3N2)* gripas vīrusi.
- Dienvidu puslodes mērenajās joslās kopējā gripas aktivitāte šajā pārskata periodā šķita vēl vairāk samazinājusies, izņemot Dienvidāfriku, kur aktivitāte palielinājās.
- Okeānijā gripas noteikšanas, galvenokārt *A(H3N2)* gripas un gripai līdzīgas aktivitātes (ILI), aktivitātes līmenis kopumā bija zems.
- Dienvidāfrikā bija vērojams gripas aktivitātes pieaugums, galvenokārt ziņojot par *B tipa* gripas vīrusiem.
- Dienvidamerikas mērenajā zonā gripas aktivitāte saglabājās zema. Starp apakštipu vīrusiem dominēja *A(H3N2)* gripas vīrusi.
- Karību jūras reģionā un Centrālamerikas valstīs tika ziņots par zemu gripas aktivitāti, un visbiežāk tika konstatēta *A(H3N2)* gripa.
- Dienvidamerikas tropiskajās valstīs gripas noteikšana bija zema, un dominēja *A(H3N2)*.
- Tropiskajā Āfrikā gripas aktivitāte joprojām bija zema, un starp ziņotajiem atklājumiem dominēja *A(H3N2)* gripas vīrusi.
- Dienvidāzijā galvenokārt bija noteikti *A(H1N1)pdm09* vīrusi, turklāt ziņots arī par *A(H3N2)* un *B tipa* gripas vīrusiem.
- Dienvidaustrumāzijā gripas aktivitāte nedaudz samazinājās, dominējot *A(H3N2)* gripas vīrusiem.
- Ziemeļamerikas valstīs gripas aktivitāte saglabājās starpsezonu līmenī, kā tas parasti tika novērots šajā gadalaikā. Dominēja *A(H3N2)* gripa.

¹ <https://flunewseurope.org/>

² <https://www.who.int/teams/global-influenza-programme/surveillance-and-monitoring/influenza-updates/current-influenza-update>

- Eiropā kopēja gripas aktivitāte saglabājās starpsezonu līmenī, dažās valstīs *A(H3N2)* gripas noteikšanas gadījumu skaits pieauga.
- Vidusāzijā netika ziņots par gripu.
- Ziemeļāfrikā netika ziņots par gripas konstatēšanu.
- Austrumāzijā pārsvarā *A(H3N2)* gripas aktivitāte Ķīnā turpināja samazināties. Citviet gripas saslimstības rādītāji un aktivitāte bija zema.
- Rietumāzijā dažās Arābu pussalas valstīs konstatēto gripas gadījumu skaits nedaudz palielinājās.

Covid-19 pozitīvo paraugu īpatsvars turpināja samazināties un bija zem 10%. Samazināšanās tendence tika novērota visos PVO reģionos, izņemot Āfrikas reģionu, jo pozitīvais rādītājs palielinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, tomēr saglabājās zem 10%.

COVID-19 pandēmijas laikā PVO mudina valstis, īpaši tās, kuras no PVO Globālās gripas uzraudzības un reaģēšanas sistēmas (GISRS) saņēmušas multipleksās gripas un SARS-CoV-2 reaģentu komplektus, veikt integrētu gripas un SARS-CoV-2 uzraudzību un ziņot par epidemioloģisko un laboratorijas informāciju. Vadlīnijas var atrast šeit: <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-integrated-sentinel-surveillance-2022.1>.

NIC un citas nacionālās gripas laboratorijas no 53 valstīm, apgabaliem vai teritorijām no sešiem PVO reģioniem (Āfrikas reģions: 9; Amerikas reģions: 17; Austrumu Vidusjūras reģions: 1; Eiropas reģions: 20; Dienvidaustrumāzijas reģions: 3; Rietumu reģions Klusā okeāna reģions: 3) ziņoja FluNet laika posmā no 2022. gada 5. septembra līdz 2022. gada 18. septembrim (dati uz 2022. gada 29. septembri). PVO GISRS laboratorijas šajā laika periodā pārbaudīja vairāk nekā 36 200 kontrolparaugus, un 3 828 (10,6%) bija pozitīvi attiecībā uz SARS-CoV-2. Turklāt tajā pašā periodā tika pārbaudīti vairāk nekā 330 202 nekontrolējami vai nenoteikti ziņošanas avotu paraugi, un 32 114 bija pozitīvi attiecībā uz SARS-CoV-2.

PVO Konsultatīvās sanāksmes 2022. gada 25. februāra ziņojums par gripas vakcīnas sastāvu 2022.–2023. gada sezonai Ziemeļu puslodē.

2022. gada 25. februārī notikušajā PVO Konsultatīvā sanāksmē tika apstiprināts vakcīnu sastāvs 2022.-2023. gada sezonai Ziemeļu puslodē.

PVO iesaka izmantot četrvērtīgās vakcīnas 2022.-2023. gada gripas sezonā. Vakcīnās, kuru ražošanā tiek veikta izmantojot olas, jābūt šādiem komponentiem:

- *A/Victoria/2570/2019 (H1N1)pdm09*-līdzīgs vīruss;
- *A/Darwin/9/2021 (H3N2)*-līdzīgs vīruss;
- *B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)*-līdzīgs vīruss un
- *B/Phuket/3073/2013 (B/Yamagata lineage)*-līdzīgs vīruss.

Vakcīnās, kas tiek ražotas izmantojot šūnas jeb rekombinantās vakcīnās, jāiekļauj:

- *A/Wisconsin/588/2019 (H1N1)pdm09*-līdzīgs vīruss;
- *A/Darwin/6/2021 (H3N2)*- līdzīgs vīruss;
- *B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)*-līdzīgs vīruss un
- *B/Phuket/3073/2013 (B/Yamagata lineage)*-līdzīgs vīruss.

PVO iesaka izmantot trīsvērtīgas vakcīnas 2022. - 2023. gada gripas sezonā. Vakcīnās, kuru ražošanā tiek veikta izmantojot olas, jābūt šādiem komponentiem:

- *A/Victoria/2570/2019 (H1N1)pdm09*-līdzīgs vīruss;
- *A/Darwin/9/2021 (H3N2)*-līdzīgs vīruss;
- *B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)*-līdzīgs vīruss

Vakcīnās, kas tiek ražotas izmantojot šūnas jeb rekombinantās vakcīnās, jāiekļauj:

- *A/Wisconsin/588/2019 (H1N1)pdm09*-līdzīgs vīruss;
- *A/Darwin/6/2021 (H3N2)*- līdzīgs vīruss;

– *B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)*-līdzīgs vīruss.

Pilns ziņojums par 2022. gada 25. februāra lēmumu ir publicēts PVO interneta vietnē ³.

PAR GRIPAS MONITORINGU

2022.–2023. gada sezonā monitoringā ir iesaistītas 42 ģimenes ārstu prakses (ĢĀP) desmit administratīvajās teritorijās – Liepāja, Ventspils (Kurzeme), Daugavpils, Rēzekne (Latgale), Jūrmala (Pierīga), Valmiera, Gulbenes novadā (Vidzeme), Jēkabpils, Jelgava (Zemgale) un Rīga.

Kopējais reģistrēto pacientu skaits atlasītajās ĢĀP - 75 461 jeb 4,0 % no Latvijas iedzīvotāju populācijas. ĢĀP katru nedēļu sniedz datus par pacientu skaitu, kas vērsušies pēc medicīniskās palīdzības ārsta praksē gripas, AAEI un pneimoniju gadījumos, norādot pacientu skaitu pa vecuma grupām: 0-4, 5-14, 15-64 un 65un> gadi. Pēc ĢĀP sniegtās informācijas tiek aprēķināta gripas izplatības intensitāte pa teritorijām un pa vecuma grupām.

Lai novērtētu sezonālās gripas epidēmijas smagumu, katru sezonu monitoringā tiek iesaistītas slimnīcas visās administratīvajās teritorijās. Šajā sezonā ir iesaistītas 10 slimnīcas deviņās pilsētās. Slimnīcas katru nedēļu informē par pacientiem stacionāriem gripas un gripas pneimonijas gadījumos un Covid-19 gadījumos, norādot pacientu skaitu pa vecuma grupām: 0-4, 5-14, 15-64 un 65un> gadi. VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” sniegti dati ir apvienoti zem SARI uzraudzības un ziņošana notiek izmantojot Stacionāro ārstniecības iestāžu resursu informācijas sistēmu (SAIRIS).

Pagājušajā sezonā Covid-19 pandēmijas dēļ mācības izglītības iestādēs notika attālināti, tādēļ vispārējās izglītības iestādes nevarēja sniegt objektīvo informāciju par audzēkņu apmeklējumu. 2021.-2022. gada sezonas monitoringā pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādes netika iesaistītas. 2022.-2023. gada sezonā monitoringā tika iesaistītas izglītības iestādes (32 skolas un 30 bērnudārzi) 10 administratīvajās teritorijās, kas informē par bērnu un skolēnu apmeklējumu katru nedēļu ceturtdien.

Virusoloģijas dati par cirkulējošiem elpceļu vīrusiem tiek saņemti no SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālās mikrobioloģijas referenes laboratorijas (NMRL). Pārskatā tiek iekļauta informācija par izmeklēto klīnisko paraugu skaitu, kas tiek izmeklēti NMRL ar polimerāzes ķēdes reakcijas (RL-PĶR) un Mutliplex metodi elpceļu vīrusu noteikšanai. NMRL paraugi tiek saņemti no Rīgas stacionārajām ārstniecības iestādēm, no reģionālajām slimnīcām, kā arī no citām, ambulatorajām iestādēm.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Kate Karolīna Kalašņikova un vecākā epidemioloģe Darja Vasiļevska.

2022.–2023. gada sezonas AAEI un gripas monitoringa 2022. gada 40. nedēļā datus sniedza:

- 41 ģimenes ārsta prakse (reģistrēto pacientu skaits 73 977 jeb 3,9 % no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 10 stacionārās ārstniecības iestādes

Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) Nacionālās mikrobioloģijas referenes laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par sniegto informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.

³ <https://www.who.int/publications/m/item/recommended-composition-of-influenza-virus-vaccines-for-use-in-the-2022-2023-northern-hemisphere-influenza-season>